

**Державна наукова установа
«Інститут інформації, безпеки і права
Національної академії правових наук України»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор ДНУ ІБП НАПрН України

В. Пилипчук

Наказ № 26 від «29» вересня 2025 р.

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВА**

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

підготовки аспірантів із спеціальності D8 Право

Укладач: Дубняк М.В.

кандидат юридичних наук

Ухвалено Вченою радою

ДНУ ІБП НАПрН України

Протокол № 8 від 29.09 2025 р.

Київ
2025

Анотація. Інформаційне право – галузь права, що динамічно розвивається, також як динамічно розвиваються суспільні відносини в інформаційній сфері, пов'язані з обігом інформації, формуванням і використанням інформаційних ресурсів, створенням і функціонуванням інформаційних систем з метою забезпечення безпечного задоволення інформаційних потреб громадян, їх організацій, держави і суспільства. В цьому розвитку неодмінно виникають правові проблеми, саме вивченню яких і присвячено цю дисципліну.

Навчальна програма дисципліни «Актуальні проблеми інформаційного права» містить відомості щодо мети та завдань дисципліни, її зв'язку з іншими навчальними дисциплінами, визначає розподіл навчального часу на різні види аудиторних занять та самостійну роботу аспіранта. Наведено перелік тем лекцій і практичних занять, а також розкрито їх структуру. Містяться методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни, підготовки рефератів (доповідей) за завданням викладача, перелік питань для самоконтролю аспіранта до кожної лекції курсу та для підсумкового контролю (заліку), список нормативних актів, основної та додаткової літератури.

Summary. Information law is a dynamically developing branch of law, as well as the development of public relations in the information sphere, related to the turnover of information, the formation and use of information resources, the creation and operation of information systems to meet the information needs of citizens, their organizations, the state and society. In this development, legal problems inevitably arise, to which this discipline is devoted.

The training program of course «Topical issues of information law» contains the information about the learning goals and objectives of this course, the connection with the other courses and the course units, it determines the time management for the different types of the class exercises and the self-guided work of the student. There's the list of the lectures' and practical trainings subjects, it is opened up its structure. It is exposed the methodological recommendations for the unit learning, the preparation of the reports to do at request of the teacher, it is proposed the list of questions for the student self-check about each course subject, the training for the final check (test), the list of normative acts, the required reading list and the supplementary reading list.

ЗМІСТ

1.	ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2.	МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КРЕДИТНОГО МОДУЛЯ.....	5
3.	СТРУКТУРА КРЕДИТНОГО МОДУЛЯ	6
4.	ЛЕКЦІЙНІ ЗАНЯТТЯ.....	8
5.	ПРАКТИЧНІ (СЕМІНАРСЬКІ) ЗАНЯТТЯ	9
6.	САМОСТІЙНА РОБОТА	13
7.	РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	14
8.	МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ	15
9.	ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ	16
10.	РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	17
	ДОДАТОК А. ОРІЄНТОВНІ ТЕМИ РЕФЕРАТІВ	22

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Загальні показники	Характеристика кредитного модуля
Галузь знань: <i>D Бізнес, адміністрування та право</i>	Назва дисципліни, до якої належить кредитний модуль: <i>«Актуальні проблеми інформаційного права»</i>	Форма навчання: <i>«Заочна»</i>
Спеціальність: <i>D8 Право</i>	Кількість кредитів ECTS <i>« 6 »</i>	Статус кредитного модуля <i>«Обов'язкова компонента»</i>
-	Кількість розділів: <i>« 4 »</i>	Цикл, до якого належить кредитний модуль: <i>«Цикл професійної підготовки»</i>
		Рік підготовки: <i>«2025-2026 н.р.»</i>
Ступень вищої освіти: <i>«Доктор філософії»</i>	Загальна кількість годин <i>« 180 »</i>	Лекції: <i>«24 год.»</i> Практичні: <i>«24 год.»</i>
		Самостійна робота аспіранта: <i>«132 год.»</i>
		Вид та форма семестрового контролю: <i>«Залік»</i>

2. Мета та завдання кредитного модуля

1.1. Вивчення дисципліни спрямоване на досягнення:

а) загальноосвітньої мети:

– підвищення правової культури та ерудиції аспірантів, оволодіння ними передовим досвідом у правовому регулюванні суспільних відносин в інформаційній сфері;

б) науково-юридичної мети:

– набуття умінь і навичок ефективного застосування положень інформаційного права в процесі регулювання суспільних відносин, пов'язаних з обігом інформації, формуванням і використанням інформаційних ресурсів, створенням і функціонуванням інформаційних систем;

– здобуття необхідної науково-методологічної підготовки, яка забезпечує бачення проблем, що виникають, шляхів їх розв'язання, застосовуючи навички творчого креативного мислення та самовдосконалення свого професійного рівня;

– формування навичок прийняття рішень щодо правових проблем, опанування навиків формування та обґрунтування власної правової позиції;

в) виховної мети:

– формування відданості ідеям істини, справедливості та законності, почуття відповідальності перед людиною, суспільством і державою.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Актуальні проблеми інформаційного права» є:

– оволодіння знаннями у сфері інформаційного права;

- орієнтації в нормативно-правовій базі і практичного використання інформаційного законодавства;
- формування навичок роботи із нормативно-правовою базою інформаційного законодавства;
- оволодіння знаннями щодо предметної сфери інформаційного права та інформаційного законодавства.

1.2. Згідно з вимогами освітньо-наукової програми навчальна дисципліна спрямована на формування таких **програмних компетентностей**:

Інтегральна компетентність (ІК) полягає у: здатності продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері права, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності (ЗК) зумовлюють:

ЗК01. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК02. Здатність розробляти наукові проекти та управляти ними.

ЗК03. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

ЗК04. Здатність усно і письмово презентувати результати власного наукового дослідження українською та іноземною мовами, глибоко розуміти іншомовні наукові та професійні тексти за напрямом досліджень.

Спеціальні(фахові) компетентності (СК):

СК01. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямів і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей.

СК02. Здатність застосовувати методи правового і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій.

СК03. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті та проєктах правничої освіти у системі освіти дорослих.

СК04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності.

СК05. Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації.

СК06. Здатність здійснювати експертну діяльність у сфері права.

СК07. Здатність виявляти нові інституційні етичні виклики та етичні виклики в житті суспільства і пропонувати для них правові механізми розв'язання.

1.3 Згідно з вимогами освітньо-наукової програми навчальна дисципліна спрямована на формування таких **програмних результатів навчання**:

ПРН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій.

ПРН03. Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.

ПРН04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.

ПРН07. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення, аналізу й збереження даних та інформації, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи у науковій, викладацькій, правотворчій та правозастосовній діяльності.

ПРН08. Розробляти, реалізовувати та здійснювати управління науковими та інноваційними проєктами, які дають можливість створювати законопроектну та правозастосовну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні правові проблеми з урахуванням етичних, соціально-управлінських, соціально-економічних, екологічних та духовно-культурних аспектів, забезпечувати реєстрацію прав інтелектуальної власності щодо наукових результатів.

ПРН10. Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження.

ПРН11. Здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та права Європейського Союзу, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах.

3. Структура кредитного модуля

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	Всього	Лекції	Практ. занят.	Індив. занят.	Самост. робота
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Вступ до інформаційного права					
Тема 1. Вступ до інформаційного права	15	2	2	-	11
Тема 2. Становлення та правове регулювання інформаційного суспільства	15	2	2	-	11
Тема 3. Інформаційна сфера та інформаційна інфраструктура	15	2	2	-	11
Тема 4. Право на інформацію та суб'єкти інформаційного права	15	2	2	-	11
Всього за Розділом 1	60	8	8		44
Розділ 2. Правове регулювання інформаційних відносин та окремих видів інформації					
Тема 5. Законодавчі положення регулювання інформаційних відносин. Роль договорів в інформаційному праві.	15	2	2	-	11
Тема 6. Правове регулювання окремих видів інформації	15	2	2	-	11
Тема 7. Правове регулювання у сфері медіа та реклами	15	2	2	-	11
Всього за Розділом 2	45	6	6	-	33
Розділ 3. Правове регулювання окремих інститутів інформаційного права					
Тема 8. Правове регулювання інформаційних відносин в мережі Інтернет	15	2	2	-	11
Тема 9. Правове регулювання суспільних відносин у сфері розробки і застосування інформаційних технологій та систем.	15	2	2	-	11
Тема 10. Основи права електронних комунікацій та електронної комерції	15	2	2	-	11
Всього за Розділом 3	45	6	6	-	33
Розділ 4. Захист інформаційних прав та забезпечення інформаційного правопорядку					
Тема 11. Захист інформаційних прав та юридична відповідальність за інформаційні правопорушення.	15	2	2	-	10
Тема 12. Правове забезпечення інформаційної та кібербезпеки України	15	2	2	-	10
Всього за Розділом 4	28	4	4	-	20
Залік:	2	-	-	-	2
Разом:	180	24	24	-	132

☐ Лекція викладається із застосуванням мультимедійних засобів навчання.

4. Лекційні заняття

Розділ 1. Основні засади інформаційного права

Тема 1. Вступ до інформаційного права

Перелік основних питань:

1. Інформаційне право як галузь права та національного законодавства України.
2. Основні джерела, предмет і метод інформаційного права.
3. Система принципів, інститутів та основних категорій інформаційного права.
4. Поняття та властивості інформації.
5. Інформаційні революції.

Тема 2. Становлення та правове регулювання інформаційного суспільства.

Перелік основних питань:

1. Інформаційне суспільство, суспільство знань, цифрове суспільство та суспільство Інтернету речей в еру цифрової трансформації.
2. Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства.
3. Женевська декларація принципів побудови інформаційного суспільства.
4. Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні та основні положення Закону України „Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки”.
5. Концепція розвитку цифрової економіки та цифрового суспільства в Україні 2018-2020 роки.
6. Стратегія цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030.

Тема 3. Інформаційна сфера та інформаційна інфраструктура

Перелік основних питань:

1. Поняття інформаційної сфери.
2. Характеристика інформаційного процесу.
3. Інформаційна інфраструктура та її склад.
4. Суб'єкти інформаційної інфраструктури, що забезпечують оборот інформації.
5. Інституціональна система інформаційної сфери України.

Тема 4. Право на інформацію та суб'єкти інформаційного права

Перелік основних питань:

1. Види інформаційних прав особи та гарантії їх забезпечення.
2. Обмеження та заборони реалізації права на інформацію.
3. Поняття та характеристика суб'єктів інформаційного права.
4. Правовий статус професійних суб'єктів інформаційного права.
5. Роль міжнародних організацій в регулюванні інформаційного простору.

Розділ 2. Правове регулювання інформаційних відносин та окремих видів інформації

Тема 5. Законодавчі положення регулювання інформаційних відносин.

Роль договорів в інформаційному праві.

1. Законодавчо визначені види інформації.
2. Конституційно-правове та цивільно-правове регулювання в інформаційній сфері.
3. Закон України «Про інформацію», структура, загальні положення.
4. Поняття, ознаки та класифікація договорів в інформаційній сфері.

Тема 6. Правове регулювання окремих видів інформації

Перелік основних питань:

1. Правове регулювання доступу до публічної інформації та відкритих даних.
2. Поняття та структура інформації з обмеженим доступом: конфіденційна та службова інформація; комерційна, державна та професійна таємниця.
3. Правове регулювання персональних даних.

Тема 7. Правове регулювання у сфері медіа та реклами

1. Медіа право в системі інформаційного права України.
2. Правовий статус медіа та характер їх діяльності.
3. Правовий статус та захист професійної діяльності журналістів.
4. Поняття, ознаки, функції реклами.
5. Принципи реклами та загальні вимоги до реклами.

Розділ 3. Правове регулювання окремих інститутів інформаційного права

Тема 8. Правове регулювання інформаційних відносин в мережі Інтернет

Перелік основних питань:

1. Інтернет право та ІТ-право в системі інформаційного права України
2. Мережа Інтернет як екосистема та її основні властивості
3. Види та особливості правовідносин в мережі Інтернет
4. Інформаційні права особи та особливості їх здійснення в мережі Інтернет

Тема 9. Правове регулювання суспільних відносин у сфері розробки і застосування інформаційних технологій та систем.

1. Інформаційні технології та системи як об'єкти правового регулювання: поняття, ознаки, види, призначення в інформаційному суспільстві.
2. Правові процедури розробки та легалізації інформаційних технологій та систем.
3. Юридичні властивості та особливості застосування технологій штучного інтелекту.
4. Напрями застосування технологій блокчейн в інформаційному суспільстві.
5. Технології хмарних обчислень та великих даних як об'єктів правового регулювання.

Тема 10. Основи права електронних комунікацій та електронної комерції

Перелік основних питань:

1. Місце права електронних комунікацій в системі інформаційного права України
2. Правовий режим ринку електронних комунікацій
3. Правові спори та захист прав споживачів у сфері електронних комунікацій
4. Поняття та принципи електронної комерції

Розділ 4. Захист інформаційних прав та забезпечення інформаційного правопорядку

Тема 11. Захист інформаційних прав та юридична відповідальність за інформаційні правопорушення.

1. Поняття, ознаки і сутність захисту інформаційних прав
2. Судові способи захисту: особливості здійснення за законодавством України та ЄСПЛ
3. Позасудові форми і процедури захисту інформаційних прав.
4. Класифікація та особливості складу інформаційного правопорушення
5. Цивільна, адміністративна, кримінальна відповідальність за інформаційні правопорушення.

Тема 12. Правове забезпечення інформаційної та кібербезпеки України

1. Поняття, зміст, ознаки основні принципи забезпечення інформаційної безпеки

2. Загрози інформаційній безпеці України
3. Правове забезпечення та суб'єкти забезпечення інформаційної безпеки
4. Поняття та особливості забезпечення кібербезпеки

5. Практичні (семінарські) заняття

Розділ 1. Основні засади інформаційного права

Тема 1. Вступ до інформаційного права

Перелік основних питань:

1. Інформаційне право як галузь права та національного законодавства України.
2. Основні джерела, предмет і метод інформаційного права.
3. Система принципів, інститутів та основних категорій інформаційного права.
4. Поняття та властивості інформації.
5. Інформаційні революції.

Література: 1-5, 6, 33, 39, 42, 43

Завдання на самостійну роботу: Опрацювати матеріал лекції та літературу.

Тема 2. Становлення та правове регулювання інформаційного суспільства.

Перелік основних питань:

1. Інформаційне суспільство, суспільство знань, цифрове суспільство та суспільство Інтернету речей в еру цифрової трансформації.
2. Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства.
3. Женевська декларація принципів побудови інформаційного суспільства.
4. Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні та основні положення Закону України „Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки”.
5. Концепція розвитку цифрової економіки та цифрового суспільства в Україні 2018-2020 роки.
6. Стратегія цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030.

Література: 1-5, 7, 29, 31, 32 37, 40

Завдання на самостійну роботу: Опрацювати матеріал лекції та літературу.

Тема 3. Інформаційна сфера та інформаційна інфраструктура

Перелік основних питань:

1. Поняття інформаційної сфери.
2. Характеристика інформаційного процесу.
3. Інформаційна інфраструктура та її склад.
4. Суб'єкти інформаційної інфраструктури, що забезпечують оборот інформації.
5. Інституціональна система інформаційної сфери України.

Література: 1-5, 8,

Завдання на самостійну роботу: Опрацювати матеріал лекції та літературу.

Тема 4. Право на інформацію та суб'єкти інформаційного права

Перелік основних питань:

1. Види інформаційних прав особи та гарантії їх забезпечення.
2. Обмеження та заборони реалізації права на інформацію.
3. Поняття та характеристика суб'єктів інформаційного права.
4. Правовий статус професійних суб'єктів інформаційного права.
5. Роль міжнародних організацій в регулюванні інформаційного простору.

Література 1-5, 9-11, 35, 40

Завдання на самостійну роботу: Опрацювати матеріал лекції та літературу.

Розділ 2. Правове регулювання інформаційних відносин та окремих видів інформації

Тема 5. Законодавчі положення регулювання інформаційних відносин.

Роль договорів в інформаційному праві.

Перелік основних питань:

1. Законодавчо визначені види інформації.
2. Конституційно-правове та цивільно-правове регулювання в інформаційній сфері.
3. Закон України «Про інформацію», структура, загальні положення.
4. Поняття, ознаки та класифікація договорів в інформаційній сфері.

Література 1-5, 12, 39, 42, 43,

Завдання на самостійну роботу: Опрацювати матеріал лекції та літературу.

Тема 6. Правове регулювання окремих видів інформації

Перелік основних питань:

1. Правове регулювання доступу до публічної інформації та відкритих даних.
2. Поняття та структура інформації з обмеженим доступом: конфіденційна та службова інформація; комерційна, державна та професійна таємниця.
3. Правове регулювання персональних даних.

Література: 1-5, 13-16, 39, 42, 43,

Завдання на самостійну роботу: Опрацювати матеріал лекції та літературу.

Тема 7. Правове регулювання у сфері медіа та реклами

1. Медіа право в системі інформаційного права України.
2. Правовий статус медіа та характер їх діяльності.
3. Правовий статус та захист професійної діяльності журналістів.
4. Поняття, ознаки, функції реклами.
5. Принципи реклами та загальні вимоги до реклами.

Література: 1-5, 17, 39, 42, 43,

Завдання на самостійну роботу: Опрацювати матеріал лекції та літературу.

Розділ 3. Правове регулювання окремих інститутів інформаційного права

Тема 8. Правове регулювання інформаційних відносин в мережі Інтернет

Перелік основних питань:

1. Інтернет право та IT-право в системі інформаційного права України
2. Мережа Інтернет як екосистема та її основні властивості
3. Види та особливості правовідносин в мережі Інтернет
4. Інформаційні права особи та особливості їх здійснення в мережі Інтернет

Література: 1-5, 18-19,

Завдання на самостійну роботу: Опрацювати матеріал лекції та літературу.

Тема 9. Правове регулювання суспільних відносин у сфері розробки і застосування інформаційних технологій та систем.

Перелік основних питань:

1. Інформаційні технології та системи як об'єкти правового регулювання: поняття, ознаки, види, призначення в інформаційному суспільстві.
2. Правові процедури розробки та легалізації інформаційних технологій та систем.
3. Юридичні властивості та особливості застосування технологій штучного інтелекту.

4. Напрями застосування технологій блокчейн в інформаційному суспільстві.
 5. Технології хмарних обчислень та великих даних як об'єктів правового регулювання.
- Література: 1-5, 20, 28, 31, 32, 34
- Завдання на самостійну роботу: Опрацювати матеріал лекції та літературу.

Тема 10. Основи права електронних комунікацій та електронної комерції

Перелік основних питань:

1. Місце права електронних комунікацій в системі інформаційного права України
2. Правовий режим ринку електронних комунікацій
3. Правові спори та захист прав споживачів у сфері електронних комунікацій
4. Поняття та принципи електронної комерції

Література: 1-5, 21-24

Завдання на самостійну роботу: Опрацювати матеріал лекції та літературу.

Розділ 4. Захист інформаційних прав та забезпечення інформаційного правопорядку

Тема 11. Захист інформаційних прав та юридична відповідальність за інформаційні правопорушення.

Перелік основних питань:

1. Поняття, ознаки і сутність захисту інформаційних прав
2. Судові способи захисту: особливості здійснення за законодавством України та ЄСПЛ
3. Позасудові форми і процедури захисту інформаційних прав.
4. Класифікація та особливості складу інформаційного правопорушення
5. Цивільна, адміністративна, кримінальна відповідальність за інформаційні правопорушення.

Література: 1-5, 25, 42, 43

Завдання на самостійну роботу: Опрацювати матеріал лекції та літературу.

Тема 12. Правове забезпечення інформаційної та кібербезпеки України

Перелік основних питань:

1. Поняття, зміст, ознаки основні принципи забезпечення інформаційної безпеки
2. Загрози інформаційній безпеці України
3. Правове забезпечення та суб'єкти забезпечення інформаційної безпеки
4. Поняття та особливості забезпечення кібербезпеки

Література: 1-5, 26-27, 30, 36, 37, 38, 40, 41

Завдання на самостійну роботу: Опрацювати матеріал лекції та літературу.

6. Самостійна робота

Тема 1. Вступ до інформаційного права

1. Специфіка інформаційного права як окремої галузі права у національній правовій системі.
2. Значення джерел інформаційного права для розвитку національного законодавства.
3. Співвідношення предмета та методу інформаційного права з іншими галузями.
4. Роль принципів інформаційного права у формуванні правозастосовної практики.
5. Властивості інформації як підґрунтя для правового регулювання.

Література: 1-5, 6, 33, 39, 42, 43

Тема 2. Становлення та правове регулювання інформаційного суспільства

6. Еволюція понять «інформаційне суспільство», «суспільство знань» та «цифрове суспільство».
7. Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства у системі міжнародних документів.
8. Женевська декларація принципів як етап розвитку глобальної інформаційної політики.

9. Завдання та обмеження Закону України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства».

10. Концепція розвитку цифрової економіки в Україні у порівнянні з європейськими тенденціями.

Література: 1-5, 7, 29, 31, 32 37, 40

Тема 3. Інформаційна сфера та інформаційна інфраструктура

11. Структура та основні елементи інформаційної сфери.

12. Інформаційний процес як об'єкт правового аналізу.

13. Складові інформаційної інфраструктури та їх взаємодія.

14. Суб'єкти, що забезпечують функціонування інформаційної інфраструктури.

15. Інституціональна система інформаційної сфери України та її особливості.

Література: 1-5, 8,

Тема 4. Право на інформацію та суб'єкти інформаційного права

16. Інформаційні права особи та механізми їх забезпечення.

17. Межі та обмеження реалізації права на інформацію.

18. Суб'єкти інформаційного права: класифікація та ознаки.

19. Правовий статус професійних учасників інформаційних відносин.

20. Роль міжнародних організацій у становленні стандартів інформаційного права.

Література 1-5, 9-11, 35, 40

Тема 5. Законодавчі положення регулювання інформаційних відносин

21. Законодавчо визначені види інформації та їх значення для правового регулювання.

22. Конституційно-правові засади інформаційних відносин у співвідношенні з цивільно-правовим регулюванням.

23. Структура та концептуальні положення Закону України «Про інформацію».

24. Договори в інформаційній сфері як інструмент регулювання відносин.

25. Цивільно-правові договори у сфері обігу інформації та їх практичне значення.

Література 1-5, 12, 39, 42, 43,

Тема 6. Правове регулювання окремих видів інформації

26. Доступ до публічної інформації та відкритих даних як гарантія прозорості влади.

27. Інформація з обмеженим доступом: класифікація та правовий режим.

28. Правовий режим комерційної та державної таємниці в Україні.

29. Законодавче регулювання обігу персональних даних у національній та європейській системах права.

30. Співвідношення категорій «конфіденційна інформація» та «службова інформація».

Література: 1-5, 13-16, 39, 42, 43,

Тема 7. Правове регулювання у сфері медіа та реклами

31. Місце медіа-права в системі інформаційного права України.

32. Правовий статус медіа та особливості їхньої діяльності.

33. Гарантії та обмеження професійної діяльності журналістів у правовій площині.

34. Реклама як об'єкт правового регулювання: функції та ознаки.

35. Правові вимоги та принципи регулювання рекламної діяльності.

Література: 1-5, 17, 39, 42, 43,

Тема 8. Правове регулювання інформаційних відносин в мережі Інтернет

36. Співвідношення інтернет-права, IT-права та інформаційного права України.

37. Інтернет як екосистема: правові наслідки визнання його особливостей.

38. Правова природа відносин, що виникають у мережі Інтернет.

39. Особливості реалізації інформаційних прав особи в цифровому середовищі.
 40. Міжнародні стандарти регулювання Інтернет-простору.
 Література: 1-5, 18-19,

Тема 9. Правове регулювання суспільних відносин у сфері розробки і застосування інформаційних технологій та систем

41. Інформаційні технології та системи як об'єкти правового регулювання.
 42. Правові процедури створення та легалізації інформаційних технологій.
 43. Використання штучного інтелекту в інформаційному суспільстві: виклики та правові механізми.
 44. Блокчейн як інноваційний об'єкт правового регулювання.
 45. Хмарні обчислення та великі дані у правовому контексті.
 Література: 1-5, 20, 28, 31, 32, 34

Тема 10. Основи права електронних комунікацій та електронної комерції

46. Інститут права електронних комунікацій у системі інформаційного права України.
 47. Ринок електронних комунікацій як об'єкт правового регулювання.
 48. Захист прав споживачів у сфері електронних комунікацій.
 49. Електронна комерція як новітній сегмент правового регулювання.
 50. Вплив цифрової економіки на розвиток електронних правовідносин.
 Література: 1-5, 21-24

Тема 11. Захист інформаційних прав та юридична відповідальність за інформаційні правопорушення

51. Теоретичні підходи до поняття та сутності захисту інформаційних прав.
 52. Судові способи захисту прав у сфері інформаційних відносин: національний і європейський контекст.
 53. Позасудові механізми захисту інформаційних прав: ефективність та виклики.
 54. Інформаційні правопорушення: склад та класифікація.
 55. Види юридичної відповідальності за правопорушення в інформаційній сфері.
 Література: 1-5, 25, 42, 43

Тема 12. Правове забезпечення інформаційної та кібербезпеки України

56. Сутність та принципи забезпечення інформаційної безпеки.
 57. Основні загрози інформаційній безпеці України у сучасних умовах.
 58. Суб'єкти забезпечення інформаційної безпеки: система та повноваження.
 59. Кібербезпека як складова національної безпеки: особливості правового регулювання.
 60. Міжнародний досвід та стандарти у сфері інформаційної та кібербезпеки.
 Література: 1-5, 26-27, 30, 36, 37, 38, 40, 41

7. Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Успішність аспіранта з вивчення дисципліни «Актуальні проблеми інформаційного права» оцінюється за семестровим рейтингом. Сума набраних рейтингових балів при семестровому контролі переводиться в оцінки за системою оцінювання ECTS (європейська система оцінювання), що передбачає семибальну шкалу **A, B, C, D, E, Fx, F** оцінок.

Рейтинг аспіранта формується поступово протягом семестра на підставі оцінювання знань, які він отримав з дисципліни «Актуальні проблеми інформаційного права». Оцінювання проводиться за критерієм правильності та повноти, логіки та системності розкриття відповідної теми. Даний рейтинг складається з балів, що він отримує за:

- а). відповіді на практичних заняттях, включаючи тематичні доповіді за відповідними темами;
- б). самостійну роботу;
- в). відповідь на заліку.

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання:

1. Робота на практичних заняттях

Формою перевірки рівня підготовленості аспірантів під час практичних занять згідно тем робочої навчальної програми є:

- оцінювання знань аспірантів на практичних заняттях;
- оцінювання виконаних завдань у процесі самостійної роботи аспірантів.

Критерії оцінювання:

15 – високий (поглиблений) рівень підготовки з питань практичного заняття, підготовка доповідей та повідомлень. Вміння працювати групами, аналізувати відповідні законодавчі акти та практично вирішувати ситуаційні завдання;

10 – добрий рівень підготовки. Вміння аналізувати;

5 – задовільний рівень підготовки. Недостатній рівень засвоєння матеріалу, обмеження знань виключно інформацією підручника;

2 – незадовільний рівень підготовки. Дуже низький рівень засвоєння знань, відсутня ініціатива в обговоренні питань практичного заняття;

1 – незадовільний рівень підготовки. Відсутність знань з пройденого матеріалу, повна пасивність на практичних заняттях.

Розмір шкали рейтингу **R = 100 балів**.

Розмір стартової шкали **R_с = 40 балів**.

Рейтингова шкала з дисципліни складає **R = R_с + R_е = 95-100 балів**

Умови допуску до екзамену: стартовий рейтинг **R_с > 40 балів**.

Критерії екзаменаційного оцінювання: виходячи з розміру шкали **R_е = 60**.

Переведення значення рейтингових оцінок в європейську систему оцінювання (ECTS) і традиційні оцінки для внесення їх до екзаменаційної (залікової) відомості та залікової книжки здійснюється відповідно до таблиці:

Таблиця переведення рейтингової оцінки з навчальної дисципліни RD

RD = RC + RE	Оцінка ECTS	Оцінка ECTS	Традиційна залікова оцінка
RD = 95 - 100	A	Відмінно	Зараховано
RD = 85 - 94	B	Дуже добре	
RD = 75 - 84	C	Добре	
RD = 65 - 74	D	Задовільно	
RD = 60 - 64	E	Достатньо	
RD = менш ніж 60	F _x	Незадовільно	Незараховано
RC < 40%	F	Недопущено	Недопущено

Приклад для екзамену:

Поточне тестування та самостійна робота	Екзамен	Сума балів
40	60	100

8. Методичні рекомендації

Приступаючи до вивчення дисципліни «Актуальні проблеми інформаційного права», аспірантам необхідно зрозуміти, що дана сфера науки має самостійний характер. З середини XX сторіччя вона почала формуватися у навчальну дисципліну і по теперішній час знаходиться у стані наукового розвитку. Інформаційне право базується на всіх базових положення та принципах, які притаманні загальній теорії права.

Вивчення даної дисципліни слід розглядати з позиції розвитку суспільних відносин в інформаційній сфері та розвитку інформаційного суспільства. Отриманий комплекс знань дозволить зрозуміти правову природу інформації та її властивостей, усвідомлювати сутність правовідносин в інформаційній сфері, предмет, методи і принципи правового регулювання суспільних відносин в інформаційній сфері, а також стан та перспективи розвитку інформаційного законодавства.

При вивченні курсу «Актуальні проблеми інформаційного права» корисно постійно проводити приклади, пов'язані із професійними питаннями та повсякденним життям із різних сегментів інформаційної сфери. Положення теорії інформаційного права повинні максимально ілюструватись відповідними положеннями загальної теорії права та аналогіями з іншими галузями права, а під час обґрунтування того чи іншого положення, найбільше доцільним є оперування подіями та фактами, які або зрозуміли аспірантам, або їм відомі.

При викладанні дисципліни застосовуються наступні **методи навчання**:

наочний метод – для демонстрації матеріалу за допомогою ілюстрацій, презентацій тощо; творчий метод, що поєднує самостійну позааудиторну письмову роботу та можливість індивідуальних консультацій з викладачем з метою написання статей та тез наукових доповідей, виконання інших творчих завдань (наприклад, підготовки науково-аналітичних оглядів з актуальних проблем); коуч-метод у вигляді тренінгу перед виступом на наукових заходах з науковими доповідями і презентаціями; дистантний комунікативний метод з

використання можливостей інформаційних (цифрових) технологій (спілкування за допомогою сучасних технічних засобів); метод міні-дослідження, сутність якого полягає у проведенні невеликої дослідної роботи з окремого питання навчальної дисципліни; проектний метод, спрямований на розвиток компетентності проводити під контролем та з консультуванням викладача розробку певної проблеми в межах дисципліни та отримувати результати, яким притаманна суб'єктивна або об'єктивна новизна.

Лекції та практичні заняття за можливості бажано ілюструвати рішеннями судів першої, апеляційної, касаційної інстанції, рішеннями ВС та ЄСПЛ.

Передбачається максимально задіяти засоби комп'ютерної візуалізації (мультимедійні засоби) лекційного матеріалу та матеріалів практичних занять.

При викладенні лекційного матеріалу, а особливо при проведенні практичних занять рекомендується широко використовувати проблемний метод навчання задля максимальної активізації розумової діяльності аспірантів.

9. Питання до заліку

1. Специфіка інформаційного права як окремої галузі права у національній правовій системі.
2. Значення джерел інформаційного права для розвитку національного законодавства.
3. Співвідношення предмета та методу інформаційного права з іншими галузями.
4. Роль принципів інформаційного права у формуванні правозастосовної практики.
5. Властивості інформації як підґрунтя для правового регулювання.
6. Еволюція понять «інформаційне суспільство», «суспільство знань» та «цифрове суспільство».
7. Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства у системі міжнародних документів.
8. Женевська декларація принципів як етап розвитку глобальної інформаційної політики.
9. Завдання та обмеження Закону України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства».
10. Концепція розвитку цифрової економіки в Україні у порівнянні з європейськими тенденціями.
11. Структура та основні елементи інформаційної сфери.
12. Інформаційний процес як об'єкт правового аналізу.
13. Складові інформаційної інфраструктури та їх взаємодія.
14. Суб'єкти, що забезпечують функціонування інформаційної інфраструктури.
15. Інституціональна система інформаційної сфери України та її особливості.
16. Інформаційні права особи та механізми їх забезпечення.
17. Межі та обмеження реалізації права на інформацію.
18. Суб'єкти інформаційного права: класифікація та ознаки.
19. Правовий статус професійних учасників інформаційних відносин.
20. Роль міжнародних організацій у становленні стандартів інформаційного права.
21. Законодавчо визначені види інформації та їх значення для правового регулювання.
22. Конституційно-правові засади інформаційних відносин у співвідношенні з цивільно-правовим регулюванням.
23. Структура та концептуальні положення Закону України «Про інформацію».
24. Договори в інформаційній сфері як інструмент регулювання відносин.
25. Цивільно-правові договори у сфері обігу інформації та їх практичне значення.
26. Доступ до публічної інформації та відкритих даних як гарантія прозорості влади.
27. Інформація з обмеженим доступом: класифікація та правовий режим.
28. Правовий режим комерційної та державної таємниці в Україні.
29. Законодавче регулювання обігу персональних даних у національній та європейській системах права.
30. Співвідношення категорій «конфіденційна інформація» та «службова інформація».
31. Місце медіа-права в системі інформаційного права України.
32. Правовий статус медіа та особливості їхньої діяльності.
33. Гарантії та обмеження професійної діяльності журналістів у правовій площині.
34. Реклама як об'єкт правового регулювання: функції та ознаки.
35. Правові вимоги та принципи регулювання рекламної діяльності.
36. Співвідношення інтернет-права, IT-права та інформаційного права України.
37. Інтернет як екосистема: правові наслідки визнання його особливостей.
38. Правова природа відносин, що виникають у мережі Інтернет.
39. Особливості реалізації інформаційних прав особи в цифровому середовищі.
40. Міжнародні стандарти регулювання Інтернет-простору.
41. Інформаційні технології та системи як об'єкти правового регулювання.
42. Правові процедури створення та легалізації інформаційних технологій.
43. Використання штучного інтелекту в інформаційному суспільстві: виклики та правові механізми.

44. Блокчейн як інноваційний об'єкт правового регулювання.
45. Хмарні обчислення та великі дані у правовому контексті.
46. Інститут права електронних комунікацій у системі інформаційного права України.
47. Ринок електронних комунікацій як об'єкт правового регулювання.
48. Захист прав споживачів у сфері електронних комунікацій.
49. Електронна комерція як новітній сегмент правового регулювання.
50. Вплив цифрової економіки на розвиток електронних правовідносин.
51. Теоретичні підходи до поняття та сутності захисту інформаційних прав.
52. Судові способи захисту прав у сфері інформаційних відносин: національний і європейський контекст.
53. Позасудові механізми захисту інформаційних прав: ефективність та виклики.
54. Інформаційні правопорушення: склад та класифікація.
55. Види юридичної відповідальності за правопорушення в інформаційній сфері.
56. Сутність та принципи забезпечення інформаційної безпеки.
57. Основні загрози інформаційній безпеці України у сучасних умовах.
58. Суб'єкти забезпечення інформаційної безпеки: система та повноваження.
59. Кібербезпека як складова національної безпеки: особливості правового регулювання.
60. Міжнародний досвід та стандарти у сфері інформаційної та кібербезпеки.

10. Рекомендована література

Базова та допоміжна:

1. Інформаційне право України: підручник / за заг. ред О.П. Орлюк, та О.А. Заярного. Київ, Юрінком Інтер, 2025, 588 с.
2. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Ярема О. Г. Інформаційне право України : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 416 с.
<https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/4844>
3. Нашинець-Наумова А.Ю. Інформаційне право: навчальний посібник. — К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. — 136 с.
https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/30656/3/A_Nashynets_Naumova_IP_FPMV.pdf
4. Презентації лекційних занять в електронному вигляді.
5. Поточний випуск та архів Журналу «Інформація і право» (доступ: <http://il.ippi.org.ua/issue/archive>)

Повнотекстові дисертації на здобуття наукових ступенів до окремих тем (доступ з Національного репозитарію академічних текстів <https://nrat.ukrintei.ua>), за спеціальністю 12.00.07 Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право та 081 Право.

До теми 1. Вступ до інформаційного права

6. Корейба Юлія Вікторівна. Джерела інформаційного права України : к.ю.н. : спец. 12.00.07: дата захисту 2015-04-29; Національний авіаційний університет. 0415U002166.

До теми 2. Становлення та правове регулювання інформаційного суспільства

7. Новицький Андрій Миколайович. Правові основи формування інститутів інформаційного суспільства в Україні: теорія та практика : д.ю.н. : спец.. 12.00.07, дата захисту 2012-04-27; Національний університет державної податкової служби, України. 0512U000329.

До теми 3. Інформаційна сфера та інформаційна інфраструктура

8. Черноус Андрій Геннадійович. Адміністративно-правове регулювання Національної інформаційної інфраструктури України : Доктор філософії : спец.. 081 — Право, дата захисту 2020-12-29; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. — Київ, 0821U100115.

До теми 4. Право на інформацію та суб'єкти інформаційного права

9. Тихомиров Олександр Олександрович. Інформаційні права людини: теоретико-правова концептуалізація : Доктор юридичних наук : спец.. 12.00.01 - Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових вчень : дата захисту 2024-06-20; Національна академія Служби безпеки України. — Київ, 0524U000227.
10. Шинкар Тетяна Ігорівна. Адміністративно-правові засади регулювання обмеження права на інформацію в інтересах національної безпеки. : Доктор юридичних наук : спец.. 12.00.07, дата захисту 2024-02-16; Львівський державний університет внутрішніх справ. — Львів, 0524U000013.
11. Фурман Віталій Васильович. Правове забезпечення здійснення конституційного права на інформацію в умовах особливих правових режимів : Доктор філософії : спец.. 081 - Право : дата захисту 2025-05-16; Донецький національний університет імені Василя Стуса. — Вінниця, 0825U000915.

До теми 5. Законодавчі положення регулювання інформаційних відносин. Роль договорів в інформаційному праві.

12. Сібільова Олена Вікторівна. Договори в сфері надання інформаційних послуг. : Доктор філософії : спец.. 081 - Право: дата захисту 2021-03-25; Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Харків, 0821U100530.

До теми 6. Правове регулювання окремих видів інформації

13. Олексіюк Тетяна Миколаївна. Доступ до публічної інформації в Україні у контексті Конвенції Ради Європи про доступ до офіційних документів : Кандидат юридичних наук : спец.. 12.00.07: дата захисту 2024-02-15; Приватне акціонерне товариство "Вищий навчальний заклад "Міжрегіональна Академія управління персоналом". – Київ, 0424U000045.
14. Кадникова Ганна Володимирівна. Правовий режим доступу до публічної інформації: адміністративно-правовий аспект : Кандидат юридичних наук : спец.. 12.00.07 : дата захисту 2019-06-04; Запорізький національний університет. – Запоріжжя, 0419U002954.
15. Прокопчук Тімеа Йосипівна. Кримінальна відповідальність за розголошення інформації з обмеженим доступом : Доктор філософії : спец.. 081 — Право, дата захисту 2023-04-03; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ, 0823U100236.
16. Мартинова Анна Миколаївна. Адміністративно-правове забезпечення обігу та захисту біометричних персональних даних. : Доктор філософії : спец.. 081 - Право: дата захисту 2023-02-13; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ, 0823U100102.

До теми 7. Правове регулювання у сфері медіа та реклами

17. Левченко Анастасія Олегівна. Адміністративно-правове забезпечення захисту дітей від шкідливого впливу реклами. : Доктор філософії : спец.. 081 - Право. Право : дата захисту 2020-10-15; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ, 0820U100327.

До теми 8. Правове регулювання інформаційних відносин в мережі Інтернет

18. Гайдай Катерина Олександрівна. Постачальники послуг проміжного характеру в інформаційній сфері як учасники цивільних правовідносин : Доктор філософії : спец.. 081 - Право : дата захисту 2025-07-03; Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності Національної академії правових наук України. – Київ, 0825U001510.
19. Коваленко Ян Ігорович. Захист прав на доменні імена. : Доктор філософії : спец.. 081 - Право : дата захисту 2024-04-10; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ, 0824U001141.

До теми 9. Правове регулювання суспільних відносин у сфері розробки і застосування інформаційних технологій та систем.

20. Білоус Ярослав Володимирович. Адміністративно-правове регулювання використання інформаційних технологій в Україні : Кандидат юридичних наук : спец.. 12.00.07: дата захисту 2025-02-14; Приватна установа "Науково-дослідний інститут публічного права". – Київ, 0425U000057.

До теми 10. Основи права електронних комунікацій та електронної комерції

21. Костенко Олексій Володимирович. Правове забезпечення транскордонного надання електронних довірчих послуг : Доктор філософії : спец.. 081 - Право.: дата захисту 2020-09-29; Науково-дослідний інститут інформатики і права Національної академії правових наук України. – Київ, 0820U100247.

22. Барікова Анна Анатоліївна. Систематизація права електронних комунікацій: адміністративно-правове дослідження : Кандидат юридичних наук : спец.. 12.00.07: дата захисту 2018-12-27; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ, 0419U000097.
23. Маркулинець Андрій Андрійович. Цивільно-правове регулювання електронної комерції в Україні та світі : Доктор філософії : спец.. 081 - Право : дата захисту 2025-04-04; Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет". – Ужгород, 0825U000383.
24. Погоріленко Артур Васильович. Господарсько-правове регулювання договірних відносин у сфері електронної комерції. : Доктор філософії : спец.. 081 - Право: дата захисту 2023-02-10; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ, 0823U100092.

До теми 11. Захист інформаційних прав та юридична відповідальність за інформаційні правопорушення.

25. Заярний Олег Анатолійович. Адміністративна деліктологія в інформаційній сфері: проблеми теорії та практики : Доктор юридичних наук : спец.. 12.00.07, дата захисту 2018-04-25; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ, 0518U000476.

До теми 12. Правове забезпечення інформаційної та кібербезпеки України

26. Поліщук Володимир Павлович. Адміністративно-правові засади забезпечення кібербезпеки в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови України : Доктор філософії : спец.. 081 - Право : дата захисту 2025-04-29; Приватне акціонерне товариство "Вищий навчальний заклад "Міжрегіональна Академія управління персоналом". – Київ, 0825U001374.
27. Плєскач Марія Василівна. Адміністративно-правове забезпечення кібербезпеки людини. : Доктор філософії : спец.. 081 - Право: дата захисту 2021-11-01 Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ, 0821U102581.

Монографії (доступ з <https://ippi.org.ua/golovne-menyu/vidannya/monografii>)

28. Баранов Олександр Штучний інтелект і система права. : монографія / О. Баранов; ДНУ «Інститут інформації, безпеки і права Національної академії правових наук України». – Київ; Одеса : Фенікс, 2025. – 296 с.
29. Соціальне суспільство: організація, безпека, публічне управління: Монографія за заг. ред. В. Бебика та Н. Мякушко : монографія. — Варшава — Київ: Талком, 2025. — 272 с.
30. Національна безпека: світоглядні та теоретико-методологічні засади: монографія / за заг. ред. О. П. Дзьобаня. Ін-т інформації, безпеки і права Нац. акад. прав. наук України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – 2-ге вид., перероб. й допов. – Харків : Право, 2025. – 856 с.
31. Баранов О., Костенко О., Дубняк М., Головка О. Цифрова трансформація суспільства: правові аспекти та сучасні проблеми. : монографія, 2-ге вид. / О. Баранов, О. Костенко, М. Дубняк, О. Головка ; ДНУ «Інститут інформації, безпеки і права Національної академії правових наук України» . – Київ; Одеса : Фенікс, 2024. – 184 с.
32. Баранов О. А. Трансформація: соціальна & цифрова & правова: монографія у 3-х т. Т. 1. Порятунком цивілізації: економіка результату / О. А. Баранов. - Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. - 272 с.
33. Корж І. Ф. Правова безпека як критерій стану правового життя: : монографія. Київ: Видавництво Політія, 2024. 408 с.

34. Ланде Д.В., Фурашев В.М. Парламентський контроль із застосуванням генеративного штучного інтелекту: монографія / Ланде Д.В., Фурашев В.М. – Київ: ТОВ «Інжиніринг», 2023. – 202 с.
35. Тихомиров О. О. Права людини: інформаційний вимір : монографія. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. – 304 с.
36. Уханова Н. С. Проблеми протидії негативним інформаційним впливам та захисту інформаційної безпеки людини і суспільства : монографія / Н. С. Уханова ; за заг. ред. В. Пилипчука. – Київ-Одеса : Фенікс, 2022. – 120 с.
37. Довгань О., Тарасюк А., Ткачук Т. Кібербезпека «суспільства знань» : монографія. – Київ-Одеса : Фенікс, 2021. – 176 с.
38. Національна безпека: світоглядні та теоретико-методологічні засади Монографія / за заг. ред. О. П. Дзьобаня. – Харків : Право, 2021. – 776 с.
39. Інформаційне право та інформаційне законодавство Брижко В. М., В. М. Фурашев ; НДІП НАПрН України. – 2-ге вид., допов. – Харків : Право, 2021. – 288 с.
40. Пилипчук В.Г., Брижко В.М., Доронін І.М. та ін. Захист прав, приватності та безпеки людини в інформаційну епоху : монографія; за заг. ред. акад. НАПрН України В.Г. Пилипчука. Київ-Одеса : Фенікс, 2020. 260 с.
41. Тарасюк А. В. Кібербезпека України на сучасному етапі державотворення: теоретико-правові основи : монографія / А. В. Тарасюк. – Київ; Одеса : Фенікс, 2020. – 404 с.
42. Енциклопедія соціогуманітарної інформології Т.1 Коорд. проекту та заг. ред. проф. К. І. Беляков. – Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2020. – Т. 1. – 472 с.
43. Енциклопедія соціогуманітарної інформології Т.2 Коорд. проекту та заг. ред. проф. К.І. Беляков. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. – Т. 2. – 436 с.

Нормативно-правові акти (База даних: Законодавство України, <https://zakon.rada.gov.ua/>)

44. Закон України "Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації" / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 49. – ст. 29
45. Закон України «Про авторське право і суміжні права» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 13. – ст. 64.
46. Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» / Верховна Рада України // Відомості Верховної ради України. – 1995. – № 7. – ст. 45.
47. Закон України «Про видавничу справу» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 32. – ст. 206
48. Закон України «Про державну статистику» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 43. – ст. 608.
49. Закон України «Про доступ до публічної інформації» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – ст.314.
50. Закон України «Про електронний документ та електронний документообіг» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. - № 36. – ст. 275.
51. Закон України «Про захист персональних даних» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 34. – ст. 481
52. Закон України «Про інформацію» / Верховна Рада України // Відомості Верховної ради України. – 1992. – № 48. – ст. 650.
53. Закон України «Про кінематографію» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 22. – ст. 114.
54. Закон України «Про музеї та музейну справу» / Верховна Рада України // Відомості Верховної ради України. – 1995. – № 25. – ст. 191.
55. Закон України «Про науково-технічну інформацію» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 33. – ст. 345.

56. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України, 1992. – № 12. – ст. 165.
57. Закон України «Про Національний архівний фонд та архівні установи» / Верховна Рада України // Відомості Верховної ради України. – 1994. – № 15. – ст. 86.
58. Закон України «Про основи національної безпеки України» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 39. – ст. 351.
59. Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2007. – № 12. – ст.102.
60. Закон України «Про поштовий зв'язок» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 43. – ст. 1918.
61. Закон України "Про державну таємницю" / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 16. – ст.93.
62. Закон України «Про медіа» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2023, №№ 47-50, ст.120)
63. Закон України «Про рекламу» / Верховна Рада України // (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 39, ст. 181)

Додаток А

Орієнтовні теми рефератів:

1. Проблема визнання інформаційного права як окремої галузі: методологічні підходи та наукові дискусії.
2. Сингулярність інформаційного права: футурологічна метафора чи правова реальність?
3. Генезис інформаційних революцій та їхній вплив на трансформацію права.
4. Теорія багаторівневого інформаційного суспільства: критичний аналіз правових моделей.
5. Вплив міжнародних декларацій і хартій на національні стратегії розвитку інформаційного суспільства: проблеми імплементації.
6. Право як інструмент конструювання цифрових соціальних відносин: нові виклики для правотворчості.
7. Інституціоналізація інформаційної інфраструктури: проблема меж між публічним і приватним регулюванням.
8. Дихотомія «інформація як благо» та «інформація як загроза»: правові наслідки.
9. Проблема колізій між правом на інформацію та правом на приватність у цифрову добу.
10. Парадокс «відкритих даних»: свобода доступу чи контрольований ресурс?
11. Трансформація інституту договорів в умовах цифрової економіки: чи можливий «смайт-контракт» як класичний правочин?
12. Юридичні парадокси регулювання персональних даних у глобальному інформаційному просторі.
13. Колізії між свободою медіа та принципами інформаційної безпеки: пошук балансу.
14. Проблема правового статусу журналіста в цифрову епоху: чи зникає професійна межа?
15. Реклама в умовах алгоритмічного управління увагою: виклики для правового регулювання.
16. Чи можливе «інтернет-публічне право»? Дискусія про межі юрисдикції держав у кіберпросторі.
17. Міжнародні підходи до регулювання контенту в мережі Інтернет: проблеми уніфікації.
18. Правове визначення штучного інтелекту: чи здатне класичне право охопити феномен «чорної скриньки»?
19. Нормативні моделі регулювання блокчейну: від заборони до легалізації.
20. Велика дані як новий об'єкт правового захисту: чи можливий універсальний підхід?
21. Трансформація інституту електронних комунікацій: від «зв'язкового» права до регулювання цифрових платформ.
22. Юридична природа електронних спорів: чи можна вважати арбітраж онлайн-сервісів правосуддям?
23. Захист інформаційних прав як нова форма «четвертого покоління» прав людини.
24. Транснаціональні стандарти кібербезпеки та їхній вплив на національні системи права.
25. Проблема делімітації кіберзлочинів і кібертероризму у правовій доктрині.
26. Дилема між суверенітетом держави та глобальністю інформаційного простору в контексті безпеки.
27. Постаנתропоцентричний підхід до інформаційної безпеки: чи готове право вийти за межі людиноцентризму?